

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Argang 64 . Nr. 7

September

1979

25-års studenterjubilærer på lang weekend i Sorø i juni 1979

DØVEBLADET

DØVES
KULTURDAGE
1979
I HOLSTEBRO

Med billedet af «Kvinde på kære» eller «Maren o æ voun», som statuen kaldes i Holstebro, begynder Døvebladet på en række af foretaler til de første «Danske Døves Kulturdage», der finder sted i Holstebro 26.-28. oktober.

TIDSSKRIFT FOR DØVE OG SVÆRT-TUNGHØRE

5

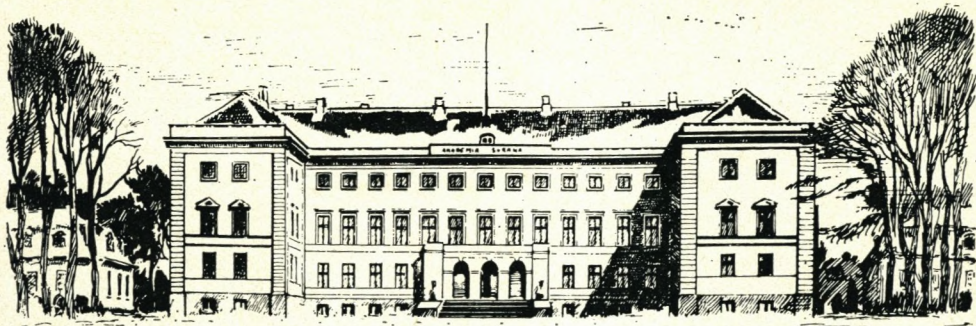
1979

HARLANG & TOKSVIG BLADFORLAG A/S

Dr. Tværgade 30 · 1302 København K · Tlf. (01) 13 86 66

Formidler annoncer til mere end 20 danske fag- og organisationsblade

Christian Tom-Petersen

Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORANER-BLADET

SEPTEMBER 1979 64. ÅRGANG NUMMER 7

1586 - 31. maj - 1986

Ved den 31. maj 1586 at udstede fundatsen for »den besynderlige og bedre skole« i Sorø skænkede kong Frederik den Anden »Vort og Kronens kloster Sorø ... med al sin ejendom og tilliggelse, fiskeri, skove og anden herlighed«, der »til evig tid skulle være og blive til forskrevne Sorø Skole urykket og uigenkaldt af os eller nogen af vore efterkommere konninger udi Danmark under Guds evige hævn og vrede« (Sorøbogen 1926, pag. 328).

Godset omfattede bl. a. 368 gårde og 7 møller og var et af landets største godser, der — som H. G. Olrik skrev i det første Soranerblad i 1916, lige så godt af kongen kunne være udlagt til rytterdistrikt eller kongebolig, men som nu blev landets ypperste og rigestet skole.

Hvorledes kongen fik ideen til en sådan skole, eller hvem der første hviskede ham det i øret, véd vi ikke, men der kan næppe være tvivl om, at det stod helt i kongens magt at bestemme for eller imod en sådan i sandhed kongelig gave.

Når man ret betænker den betydning, som kongens beslutning og hans underskrift af 31. maj 1586 fik for de 8—9.000 drenge og piger, som siden her har fået lagt fundamentet for deres senere virke i landets og samfundets tjeneste, kan det forekomme besynderligt, at hverken begivenheden eller Frederik den Anden — bortset fra maleriet i festsalen — har fået et synligt minde i Sorø, hvor der ellers ikke er mangel på mindesmærker.

Er det da noget, man har glemt? Nej, det véd enhver soraner, at det ikke er! Hvor tit har vi ikke sunget: »Kong Fredrik, glæd dig i din grav«, og snart skal vi for fjerde gang fejre et hundredårsjubilæum for fundatsen af 31. maj 1586 og dermed for skolens stiftelse; men en række omstændigheder har nok spillet ind og medvirket til, at mindesmærket aldrig blev rejst.

Tanken derom vågnede allerede i Soransk Samfunds første tid for over 100 år siden, men først var det arbejdet med Holbergs statue i slutningen af sidste århundrede, der slugte penge og kræfter, og i begyndelsen af dette århundrede kom arbejdet med Fraterbrønden nok i vejen.

Fraterbrøndhusets skaber Martin Nyrop (1865) udarbejdede dog et forslag til et mindesmærke i form af en søjle, opstillet foran rektorboligen, med Frederik den Andens kronede monogram og en inskription, sammensat af ham selv og rektor Hoff efter fundatsens tekst. Senere gik Nyrop mere ind for en lignende mindeplade, opsat på kirken, og han havde også overvejet at anvende den af klostrets gamle søjler, der den dag i dag står syd for rektorhaven ned mod søen. Man havde i 1911 ansøgt kirke- og undervisningsministeriet om tilladelse til at anvende en af de andre klostresøjler, der ligger nord for kirken, men det fik man afslag på. Inden planerne kom til udførelse, døde imidlertid rektor Hoff i 1912 og Nyrop i 1921, de to drivende kræfter bag projektet.

I 1922 ansøgte Soransk Samfund imidlertid igen ministeriet dels om tilladelse og dels om støtte (af skolens egne midler!) til rejsning af et mindesmærke. Planen var denne gang udarbejdet af arkitekt Kiørboe (R. 1895) og professor Carl Pedersen (R. 1890), som foreslog opsætning af en obelisk, atter med Frederik den Andens kronede monogram og Nyrops og Hoff's tekst efter fundatsen. Det vides ikke, om ministeriet nogen sinde svarede herpå, men sagen syntes dermed at være gået i stå.

Siden er tanken flere gange bragt på bane, også i Soranerbladet, hvor sidst dets daværende redaktør, Paul Rantzau, i 1974 og 1975 foreslog, at man i lighed med forholdene i Løgumkloster (også en cistercienserkirke) opførte en bygning på den gamle kapitelsals plads i anlægget mellem akademibygningens

Den første studenterdimission i Sorø kirke 1979

Torsdag den 21. juni 1979 bliver en historisk dato i skolens historie; for første gang holdtes translokationen i Sorø kirke og ikke i festsalen, hvor skolens vigtigste fest har været holdt i over 100 år. Årsagen er det stadig stigende antal af dimittender, i år 81, til næste år ca. 120 o. s. v. Festsalen er for lille til dimittenderne og deres pårørende, der er ikke plads at reservere til jubilarer og andre soranere, der gerne vil være med og mindes den gang... I år blev altså springet taget, og lad det være sagt straks: Det var enkelt, højtideligt og smukt. Kordørene var lukket, skolens smukke silkefane fra 350-års jubilæet stod som baggrund vis-à-vis Baldurs gamle talerstol, der fra avlsgårdens dyb var hentet frem til ny funktion og værdighed. På gymnasiet er der jo ikke brug for den mere siden »Baldur«s død i 60'erne, men den fungerede godt trods et århundredes skrammer. Alt tyder på, at succesens gentages næste år, og så er der skabt en ny tradition. (Første gang noget sker i Sorø, er det uhørt; næste gang er det tradition!). De fleste havde også studenterhuer på, alle var de skolens specielle model med guldkors i kocarden og gyldne fønixvesteknapper i stormremmen. Det er også en tradition, hvor gammel vides ikke (men det er der måske nogle, der ved?). En enkelt murerkasket var der også, men stort set stilfuldt.

Rektor Østergaard bød velkommen til dimittenderne, deres forældre og pårørende og til alle, der var kommet af interesse for skolens arbejde. En særlig velkomst til jubilarerne, der er mødt op for at mindes deres skoletid og for at vise skolen ære. Rektor rettede en særlig velkomst til 50-års jubilarerne, hvortil han selv hørte, og en af dette holds lærere, der selv var 65-års jubilær. Endelig en velkomst til gamle medarbejdere og gamle

(fortsat fra s. 99)

nordøstfløj og kirkens søndre korsarm og her lod opsætte en mindeplade for Frederik den Anden.

Tanken om et synligt minde for skolens stiftelse og stifter er således stadig levende, og Soransk Samfunds bestyrelse har — stærkt tilskyndet af fremtrædende medlemmer — besluttet at gøre en kraftanstrengelse for at virkeliggøre tanken til jubilæet i 1986. Vi mener, at det bør være Soransk Samfund selv, som bringer ideen til udførelse. Vi har en del ideer og mener at kunne rejse en betydelig sum penge, men vil med dette indlæg henvende os til alle gamle soranere med anmodning om hjælp. Nogle har utvivlsomt ideer, andre har penge, visse måske begge dele, og bestyrelsen håber meget at høre fra jer. Specielt vil vi være taknemmelige for positive reaktioner fra soranske kunstkere, og sådanne reaktioner i løbet af efteråret vil blive påskønnede.

Tiden er knap!

Palle Taarnhøj.

soranere med Soransk Samfunds formand i spidsen.

Vi kunne ikke længere være i skolens gamle, smukke festsal. Det er der måske nogle, der er skuffede over, men pladsforholdene tillod kun, at der kunnet reserveres plads til 50-års jubilarer og derover; derfor er vi flyttet. Her i Akademiets gamle kirke, der er et bindeled mellem by og skole, er der plads til alle, og jeg takker de kirkelige myndigheder og Sorø Akademis direktion, fordi vi fik lov at være her.

Da jeg fik præsenteret ideen om, at vi kunne samles i kirken, følte jeg, at den ville være en smuk og værdig ramme om skolens fornemste sammenkomst, dimissionshøjtideligheden, og jeg håber, at mange andre vil føle det samme. Jeg beder om, at vi synger: *Hellig er vor ungdoms lyst*.

Knud Vad (S. 55) akkompagnerede sangene på det store orgel, og det lød godt — selv om orglets kraft fik sangenes ord til at lyde lidt matte!

Eksamensbeviser til 10. klasse

Rektor sagde: Før jeg går over til at uddele beviserne til studenterne, vil jeg gerne sige et par ord til jer, selv om ikke hele klassen er mødt op i dag. I er med til at skrive historie — ikke alene her på skolen, men også i hele landet. Det er første gang, der sendes elever ud i verden med bevis for *Folkeskolens udviklede afgangsprøve*, der erstatter den gamle, anerkendte realeksamen.

Vi har på skolen altid haft stor glæde og ære af vore realister, der ofte gik ud i det praktiske arbejde, men også af og til vendte tilbage til mere teoretisk uddannelse.

Ikke mindst ude i den store verden har vore realister gjort karriere. Alle I i 10. klasse har været alummer og er kommet fra nær og fjern. 7 har valgt at prøve gymnasiet, 2 går til anden teoretisk uddannelse, og 3 går ud i det praktiske liv. Jeg vil håbe for jer, at I vil få glæde af jeres uddannelse og jeres ophold på vor gamle skole.

Jeg ønsker jer alt godt i arene fremover. Til lykke!

Alle dimittenderne sad på stole øverst i kirken, så det gik let og smertefrit med at udlevere eksamensbeviserne til de 81, der bestod (af 88 indstillede til eksamen).

Rektors tale til studenterne

Kære studenter! I har nu fået jeres eksamensbeviser, mange har lykønsket jer og fejret jer, og der skal da også herfra lyde et hjerteligt til lykke.

Selve eksamensbeviset er ikke i sig selv et dekorativt kunstværk. Det er lavet i en tid, hvor vor tids herre og tjener, kopimaskinen, bestemmer så meget. Den har dog intet ansvar for bevisernes indhold, men den har sat os i stand til at medgive jer nogle kopier til de steder, hvor I søger videre uddannelse. Jeg skal ikke kommentere indholdet af beviserne, men

nøjes med at udtrykke håbet om, at I vil få gavn og glæde af dem. De fortæller jo ikke noget om den glæde, I har haft af jeres tid her.

I bemærkede måske, at jeg rettede en særlig velkomst til studenterjubilarene fra 1929 og til en af vore gamle lærere, der er 65-års jubilær. Derfor vil I nok kunne forstå, at jeg som 50-års jubilær let kommer til at tænke tilbage til den tid, hvor vi var i samme situation, som I er i dag, og da jeg overvejede, hvad jeg i dag skulle sige til jer, fik jeg den tanke, at der måske kunne trækkes nogle linier bagud til dengang og måske defra noget, der har bud til nutiden. Det er nemlig min tro, at man kun kan vurdere nutiden og fremtiden ved at kende lidt til fortiden.

Jeg kan desværre ikke huske, hvad vor både agtede og vellidte rektor sagde, og jeg regner heller ikke med, at I om 50 år vil huske noget af, hvad jeg siger i dag; men jeg husker stemningen og nogle følelser for den ramme, jeg levede i i min gymnasietid, og de mennesker, der var en del af min hverdag.

Og hver gang jeg hører »Hellig er vor ungdoms lyst« sunget, mindes jeg den følelse af frihed og glæde, som den overståede eksamen gav mig. Jeg husker også, at jeg var fyldt af håb og tillid, men også af en vis frygt ved og vemod over at skulle forlade dette strenge, men også trygge sted.

Jeg kan også tydeligt huske min lyst til at prøve kræfterne på noget nyt; jeg mindes min lyst til selv at bestemme og i højere grad end hidtil at tage ansvaret for min skæbne og for min uddannelse, men nu og da følte jeg også en vis frygt for ikke at kunne strække til.

Jeg fik også lyst til at se, hvad rektor Raaschou-Nielsen, der selv var 40-års jubilær i 1929, sagde til os, men det var meget beskedent, hvad der stod i »Soranerbladet« herom. Jeg citerer: *Naturligvis bestod alle. Skolens rektor dvælede i sin tale ved den masseproduktion af studenter, der nu drives (1600 i hele landet i 1929!) i modsætning til for 50 år siden. Men dengang var det jo næsten givet, at man skulle studere videre — det gælder ikke nu, og er der ikke plads til dem derhjemme, ja så: Verden er så stor, så stor, Lasse, Lasse lille!*

I 1979 er studentertallet formentlig tidoblet til ca. 16.000, men jeg føler ikke trang til at ytre betænkeligheder ved dette tals størrelse.

I 1929 gik vi ud i et samfund, præget af en lige så stor arbejdsløshed som nu. Vores barndom faldt under den første verdenskrig. Vor gymnasietid var til en vis grad tryk, men det var en nedskæringstid. Jeres barndom lå i de glade 60'ere, men nu strammes vilkårene. Der er skabt masser af underholdning for jer, som vi ikke kendte til. Jeg husker det lille krystalapparat med hovedtelefoner, hvor vi med lidt held kunne høre svage toner fra Sorø radio. I dag har I flotte stereoanlæg!

Vi hørte aldrig dengang, at vi skulle komme hinanden ved, men vi kom hinanden ved under anden verdenskrig.

Vi må af og til gribe en bog for at overleve; det er måske ikke så nødvendigt for jer?

Her har i de sidste 14 dage været en valfart af gamle elever, specielt jubilærer. *Hvad er fælles for dem? Hvorfor kommer de?*

H. C. Andersen kom tit hos Ingemann, skønt han ikke var særlig begejstret for Sorø. I eventyret om Lille Tuk fortæller han om den gamle lugekone fra Sorø, hvor der vokser græs på torvet, og der var så vådt. Byen er som en flaske, på bunden af den er nogle rødkindede drenge, der lærer græsk. I kirken ligger Holberg, Valdemar og Absalon. *Der er vådt, der er gravstille godt i Sorø!* Det udtrykker formodentlig et had/kærlighedsforhold til byen, og sådan er det også for en række gamle elever.

I har levet her i kortere eller længere tid inden for nogle rammer, som I nu og da er ramlet imod. I har oplevet naturen, vinterens mørke, foråret med dets lys og skønhed, sommervarmen og løvfaldet om efteråret. Årets gang påvirker nogle mere end andre. Det sætter sit præg, og de gamle historiske rammer forhindrer fremfusende ungdom i at lave for meget om.

Ældst af det hele er kirken. Der falder et træ i parken nu og da, men stort set består rammerne. Kostskolens rammer er tidsprægede, forholdene og rammerne ændres, som tiden går, selv om I måske synes, at der stadig er meget at ramle imod. Men når de gamle elever stadig vender tilbage til Sorø, skyldes det nok minderne fra ungdomstiden. Erindringen fastholder det forbigangne. Gid I på samme vis må have fået minder, der kan leve i jeres sind, og med disse ord erklærer jeg jer for rette studenter at være.

Så fulgte »*Jeg véd et sted, som jeg har elsket længe*«, også med orgelakkompagnement, hvorefter legaterne blev uddelt.

Rektor Raaschou-Nielsens mindelegat til Henrik Levinsen.

Privatbankens Sorøafdelings legat til Mads Lillelund, 10. klasse, og Lars Trap Jensen.

Foreningen Nordens boggave til Karin Krag-Andersen.

Pigelegatet til Pernille Henriksen.

De 200 raske gamle soraneres legat: to portioner à 1.000 kr. til Peter Wiegandt og Niels Kramp.

Derpå talte Soransk Samfunds formand (talen refereres særskilt) og sluttede med at overrække Lars Trap Jensen den store Sorøbog for det bedste eksamensresultat. Det meget smukke eksemplar har tilhørt højesteretssagfører Jonas Bruun (S. 29), der døde for halvandet år siden, men fru Sybille Bruun, der var til stede i kirken, havde ønsket, at hans eksemplar skulle uddeles ved hans 50-års studenterjubilæum, som han desværre ikke nåede at opleve.

Endelig uddelte rektor *Det Lyngbeck'ske Soranerlegat*, i alt 106.600 kr., til følgende:

Fornyelser:

Liselotte Andersen (S. 77) 7.200 kr. — Kåre Lind (S. 77) 6.000 kr. — Carsten Plum (S. 77)

6.000 kr. — Bjarne Rode (S. 76) 6.000 kr. — Henrik Kjerulff (S. 75) 6.000 kr. — Finn Roth Hansen (S. 78) 7.200 kr. — Franz von Jessen (S. 78) 7.200 kr. — Bente Olsen (S. 76) 6.000 kr. — Chr. Christiani (S. 75) 6.000 kr.

Nyttildeling:

Claus Grønne (S. 75) 6.000 kr. — Max Syden-
dal Jørgensen (S. 79) 6.000 kr. — John Chr.
Jensen (S. 79) 6.000 kr. — Jacob Nielsen (S.
79) 6.000 kr.

Musæet på »Vænget«

For halvandet år siden blev det gamle mu-
sæum ved Banevejen rømmet for hele sit ind-
hold, der blev flyttet til Vænget, hvor man nu
er kommet så vidt, at der mangler et beløb
på ca. 50.000 kr. for at kunne åbne den Hauch-

ske samling for offentligheden. Beløbet skal
bruges til konservatorhjælp fra Nationalmuseet
til oppudsning og reparation af den enestående
samling af gamle fysiske apparater, som Fre-
derik den Sjette købte og forærede skolen i
1827. *Det Lyngbeck'ske Soranerlegat har ved-
taget at yde 25.000 kr. af sin dispositionsfond
til dette formål*, og så må vi håbe, at resten
af beløbet kan skaffes ad anden vej.

»Dulce domum«

Rektor sluttede translokationen med at takke
for alle gaver og al venlighed over for skolen
i årets løb og udtale en tak til hjemmene, der
har betroet os deres børn, til eleverne, fordi
de kan holde ud at være her, og til lærerne
og alle de øvrige medarbejdere.

Og så var der sommerferie til og med den
12. august!
Red.

Soransk Samfunds formands tale ved translokationen

den 21. juni 1979

Hr. rektor, mine damer og herrer, kære dimit-
tender!

De fleste af jer kender sikkert Karl.

Da vi første gang møder Karl, er han en
lysløkket gut på en halv snes år på rejse over
Sjælland i så fornemt selskab som ærkebispen
af Lund og Henrik Harpestreng. Karl er selv
af ædel slægt. Hans farfar var borgherre på
Karise, men begik den utilgivelige fejl at være
med til at tabe slaget på Grate hede.

På rejsen over Sjælland standser Karls lille
selskab her i Sorø, netop her hvor vi nu er
samlet, og gennem Fratergården går de over
til Saxos celle, som ligger her mellem kirken
og Akademiet neden for den gamle østre sove-
sal, hvor der vist for øvrigt nu er geografi-
lokale.

Selv om Karl ved bedstefaderens beklagelige
fejltagelse har mistet retten til sit fædrene
len, så står hans hu dog til ridderstanden,
men Saxo belærer ham om, at han, inden han
kan blive ridder, i mange år som væbner må
tjene ridderen ved bord og seng, bære hans
skjold og lanse, trække hans stridshingst og
vogte hans fanger, hvorefter han måske kan
holde sin første våbenvagt. Ivrigt spørger
Karl, hvad våbenvagt er, og får at vide, at det
er en enlig vagt en nat i en kirke, hvor han
skal vogte våben og skjold. På Karls ind-
trængende bøn giver Saxo ham lov til allerede
nu at holde sin første våbenvagt, og sammen
kommer de herind i kirken sent på aftenen
gennem den dør derovre, som nu er muret til.
De har kun en lille hornlygte til at oplyse det
mægtige rum, og Saxo fører Karl herop foran
alteret og viser ham, hvor Danmarks bedste
kæmpeslægts hviler: Skjalm Hvide, Tucho, As-
ser Riig, Fru Inge, Esbern Snare — alle på
række lige heroppe, og ved selve højalteret
den nylig afdøde ærkebiskop Absalon, som har
bygget kirken.

Derefter forlader Saxo med lygten den lille
Karl, som bliver alene tilbage her i den mørke
kirke, kun nu og da oplyst en smule af månens
stråler gennem de højtstående vinduer, mens

trækvinden bevæger de gamle faner højt oppe
under loftet.

Nå ja, vil nogen af jer måske tænke, det
er kun Ingemanns fantasier — men dér tager
I fejl. Det er historisk korrekt. Vi véd ganske
vist ikke med sikkerhed, om Saxo virkelig bo-
ede på østre sovesal, men hvis han gjorde, må
det have været før min tid, og vi véd ikke,
om den unge væbner hed Karl af Riise, men
vi véd, at i denne kirke, hvor vi nu sidder,
har vore fædre i 800 år levet deres liv; her
er de samlet i fest eller i sorg, her er unge
mænd slået til riddere, her har vi gravsat kon-
ger og stormænd, og her er almindelige men-
nesker som du og jeg blevet døbt, konfirme-
ret, viede og til slut stedt til hvile, og lige
her har unge mænd holdt deres våbenvagt gre-
bet af øjeblikkets storhed og af nattens angst
— og hed væbneren ikke Karl, så hed han Val-
demar, Henrik eller Jørgen — og i dag er det
så jer unge, der sidder her i en slags våben-
vagt.

Tempora mutantur, et nos in illis — tiderne
skifter, og vi med dem. I jeres våbenvagt er
det ikke nat, og I er ikke alene; men det fore-
kommer mig, at det må være noget særligt for
jer, at I som de første dimitteres her fra Sorø
gamle kirke, hvor ikke blot den umiddelbare
fortid i form af os endnu levende gamle, men
alle de, der gik forud, forventningsfulde iagt-
tager jer og ønsker, at I må bestå våbenvag-
ten og en dag modtage ridderslaget.

*»Ja, her af mindets kildevæld
drik dybt og godt,
og bliv ej tidens usle træl!
Stå rank med håb i livets kvæld,
og så betal i dåd din gæld
til Danmarks drot,
til ham, som her i svundne år
har rejst med håb for Danmarks vår
et slot.*

Således skriver en af jeres lærere, Michael
Rosing, for 100 år siden. Jo, det var en af

jeres lærere; at sige det modsatte ville være det samme som at påstå, at det ikke var på det hav, Knud den Store sejlede til England; thi Rosing var lærer for ungdommen i Sorø, og I er ungdommen i Sorø, og ligesom havet altid er det samme, selv om nogle molekyler fordamper og nye regner ned, således har ungdommen i Sorø altid været den samme, og gid den altid må forblive sig selv lig. Det er vort liv. I lever, ligesom vi levede vore forgængeres liv — livet, som i uvejre rejser sig i en sådan vælde, at alt menneskeskabt sønderslås, og livet, som i stille sommeraftener er så spejlblankt, at man kan se himlen på dets bund.

I drager nu herfra for at påtage jer forskellige opgaver, store eller små, og vi forventer, at I søger at løse dem på bedste måde. En af mine gamle chefer, professor Busch, havde forskellige spørgsmål, som han undertiden forelagde os unge. Et af spørgsmålene lød: »Hvad er vigtigst: arbejdet eller arbejderen?« Han gav i reglen ikke svar på sine spørgsmål, men overlod det til os at tænke det igennem, og jeg tror nok, at jeg dengang mente, at arbejdereren var det vigtigste. Det var da mig, arbejdereren, det kom an på. Det var da mig, der skulle opnå noget ved arbejdet, ellers var der vel ingen grund til at slide sig selv op. Det mener jeg ikke mere.

I dag er jeg enig med romerne, når de siger: »Navigare necesse est, vivere non necesse« — Det er nødvendigt at sejle, men det er ikke nødvendigt at leve. I dag er jeg enig med psalmisten, når han synger: »Kæmp for alt, hvad du har kært, dø, om så det gælder«, men hvor er det svært at leve op til, og mange gange i livet vil vi mennesker svigte og forsøge at slippe lidt lettere igennem.

Her i kirken kan vi godt nævne Jesu navn — det har man i hvert fald gjort før: »Hvis du virkelig er Guds søn, så frels dig selv,« sagde de til ham, da de korsfæstede ham. Jeg tror godt, at Jesus kunne have frelst sig selv; ja, jeg vil vove her at påstå, at jeg i hans situation antageligt kunne have reddet mig, og det endda uden at måtte ty til mirakler, for begynder man først på den slags, så er der jo så meget, der er muligt. Næh, jeg tror, at jeg kunne have reddet mit liv blot ved at sige: »Ja, jeg er altså ked af alt det postyr og besvær, jeg har lavet, og jeg vil godt indrømme, at alt det, jeg har gjort og sagt, er noget værre pjat,« for Pilatus nærmest tiggede Jesus om at sige det, og hvad havde vel været lettere for Jesus, da han blev spurgt: »Er du Guds søn?« end at svare: »Næh, ikke sådan rigtigt; min far var tømrer.« Havde han sagt det, havde han antageligt reddet livet; men hans gerning var død, og uden gerning ingen Jesus. Det var ikke arbejdereren, det var ikke Jesus, der betød noget; det var arbejdet, det var gerningen, og hvis intet andet gjorde Jesus stor, så gjorde alene denne handling det.

Det er forunderligt at tænke på, at vi, hvis Jesus i hint korte øjeblik i et afsides hjørne af Romerriget havde sagt disse 4—5 ord, ville vi have levet i en helt forskellig verden. Så ville den kristne kirke, som i 2000 år på godt

og ondt har domineret verden, slet ikke have eksisteret — og Paven ville for øvrigt ikke have besøgt Polen for få dage siden. Tænk, hvilken kraft!

I dag tror jeg, at arbejdet er vigtigere end arbejdereren, og i naturen tæller individet overhovedet ikke. En af fejlene i vor tid er måske, at vi har sat mennesket i centrum, ikke så meget de andre, men især os selv. Som et af vore mål har vi sat trivsel på arbejdspladsen, d. v. s. trivsel for mennesket, ikke for arbejdereren, men som vi alle oplever det i dag på vore arbejdspladser, så er dette et falsum. Der har vel næppe tidligere været mindre trivsel og mere utilfredshed. På arbejdspladsen skal arbejdet være det centrale, være målet, og så kommer trivselen af sig selv, og jeg vil ønske for jer, at I ved at ofre jer selv må opleve skaberglæden i jeres arbejde og måske derigennem opleve jer selv som noget stort, skabt i Guds billede.

Alle vi, som er til stede her i dag, og som ikke selv er dimittender, er mødt op med det ene formål at hylde jer for det mål, I har nået, og ønske jer lykke på den videre fremfærd. Det gør vi af vort ganske hjerte. I er vore børn. I har gjort en indsats for at nå så vidt. I skal arve riget og forvalte det. Til lykke med denne dag!

Jeg selv er her som gesandt for noget større, for Soransk Samfund, for at forsikre jer om Soransk Samfunds fulde bevågenhed. Som I måske kan forestille jer, er medlemmer af Soransk Samfund gamle elever fra Sorø Akademi, og det er vort håb at se jer blandt os efter sommerferien. Foreløbig vil I i Soranerbladet, som lå på jeres stol, finde en indbydelse til at blive medlem af Soransk Samfund, og det første år er det gratis. Når I indsender kortet med jeres fremtidige adresse, vil I samtidig modtage en indbydelse til vor årsfest, som vi håber at holde her på skolen den 13. oktober. I må medbringe en ledsager, men mens I er gratister til festen, må ledsageren desværre betale.

Til slut skal jeg på Soransk Samfunds vegne, som det snart i 50 år har været tradition, overrække en af jer den store Sorøbog, der er skrevet af gamle soranere, og som fortæller egnens, klosterets, kirkens og skolens historie. Det er endvidere tradition, at bogen, når modtageren: engang ad åre dør, gives tilbage til Soransk Samfund til nye slægter, og der er det særlige ved bogen i år, at den har tilhørt en, der i år ville have været 50-års studenterjubililar sammen med rektor og de øvrige tilstedeværende jubililarer. Den har tilhørt højesterets-sagfører Jonas Bruun, som døde for 1½ år siden, og som har gjort så meget for Soransk Samfund; bl. a. var han en årrække dets formand. Fru Sybille Bruun er i denne anledning til stede her i dag, og vi er lykkelige for at se Dem her hos os, fru Sybille Bruun.

Idet jeg ønsker jer alle en god sommerferie, vil jeg bede Lars Trap-Jensen komme herop og modtage bogen.

Palle Taarnhøj (S 37).

Soransk Samfunds årsfest 1979 lørdag d. 13. oktober 1979

for medlemmer med ledsagere på Sorø Akademis skole

PROGRAM:

kl. 18.00 Deltagerne samles i kirken. (Det tilrådes at tage overtøj med).

kl. 18.15 Kirkekoncert ved organist *Knud Vad* (S 55).

Festtale i skolens festsal af landsprovst *Jens Christian Chemnitz* fra Grønland (S 53).

kl. 19.30 Souper med vin og derefter kaffe.

kl. 21.00 (ca.) Dans til kl. 1.00.

Pris for deltagelse er 140 kr. pro persona, dog for juniore (1972—78) 70 kr. Alle ledsagere betaler 140 kr.

Tilmelding kan ske ved indsendelse af beløbet til giro 4 00 17 10, Soransk Samfunds kasserer, civilingeniør S. Kamman, Tobaksvejen 10, 2860 Søborg, inden den 25. september.

Husk at angive afgangsåret fra skolen, og om du kommer alene eller med ledsager. Hvert medlem kan kun medbringe én ledsager.

Påklædning: festdragt.

Deltagerantallet er begrænset. I tilfælde af overtegning vil de sidst tilmeldte medlemmer ikke kunne komme med. De pågældende vil hurtigst muligt få meddelelse herom, mens deltagerne vil få tilsendt adgangskort med bordkort senest to dage før årsfesten. Kun indehavere af adgangskort kan deltage i midt-dagen.

NB: Hvis nogle — fx lokalt boende — medlemmer ønsker at komme til kaffen og deltage i dansen, er de velkomne hertil formedelst 25 kr.

Vedr. formandsberetningen

Da det har vist sig, at formandsberetningen til generalforsamlingen den 23. april 1979 vedrørende Soraner-Bladet kan misforstås, finder jeg det nødvendigt at fremsætte følgende supplerende bemærkninger:

Referatet i Soraner-Bladet er ikke ordret den formandsberetning, der blev læst op ved generalforsamlingen — forskellen mellem den oplæste tekst og den trykte tekst i bladet er ikke stor, men ordvalget *kan* give anledning til misforståelser: Når det i referatet anføres, at »for det første hvilede Soraner-Bladet nu i gode hænder hos redaktør Svend Ranvig og administrator Finn Harlang«, betyder dette naturligvis *ikke*, at bladet ikke tidligere hvilede i gode hænder hos redaktør Paul Rantzaou og administrator Erik Lüders-Thomsen!

Den optimistiske tone fra sidste år, som jeg hentyder til i beretningen i år, hentyder kun til den omstændighed, at vor økonomi nu synes bragt i orden. Den har naturligvis intet med redaktørskiftet at gøre!

Den omstændighed, at jeg nævner, at bladet har fået et nyt image, betyder selvfølgelig ikke, at der var noget i vejen med det forrige, som også var nyt i forhold til det præg, som Schjærff i sin tid gav bladet!

Lad mig endvidere tilføje, at den stramme økonomi, som Soraner-Bladet led under i en stor del af Rantzaus redaktørtid, har gjort hans arbejde vanskeligt. Vi behøver blot at mindes, at han engang var tvunget til at udsende et Soraner-Blad, der bestod af et enkelt blad med to sider!

Lad mig til slut endnu en gang slå fast, at vi i bestyrelsen var meget taknemmelige og glade for Rantzaus indsats. Dette gav jeg også tydeligt udtryk for under generalforsamlingen i fjor ved Rantzaus afgang efter 5 års dygtig redaktørgerning.

P. Taarnhøj.

Frokost i Frederiksberg Rådhuskælder

7. juni 1970

Det var et passende fremmøde, i alt 18. deriblandt 8, som ikke skal angives med afgangsåret, men med optagelsesår. Kopp, Sparrevohn og Stage havde nemlig taget initiativet til at samle dem, der var begyndt sammen i 1. ml. i 1953; de var vist lidt skuffede over, at kun Steen Andersen, Hagen Brandt, Lauritzen, Palm og Teit Weylandt havde fulgt opfordringen; vi andre fandt, at det var mange for eet hold. Ellers var vi Lindhard (R 07), Palslev (S 08), Mackeprang (S 13), Dégn (R 21), Ragnhild Hoffmeyer (25), Stauning (R 29), formanden Taarnhøj (S 37), Børge Jørgensen (S 38) og Deres referent Saxtorph (S 40).

Taarnhøj bød velkommen, skolen fik sit leve, og vi sang det traditionelle vers om »den ranke Hjort«; den linie kalder stadig smilet frem hos årgangene 1920—52! Derefter omtalte formanden de skiftende forsøg og bestræbelser, der havde været for at rejse Frederik II et minde; anledningen er det sig nærmende 400-års jubilæum, og man var mest indstillet på, at det skulle være noget nyt og selvstændigt — ikke en kopi af eksisterende buste eller malerier. Taarnhøj bad os komme med ideer om, i hvilken form, på hvilket sted, hvilke soranske kunstnere man kunne opfordre, og selvfølgelig ville han også gerne have fiduser om, hvor pengene skulle komme fra.

Efter tilborlig koncentration om den udmærkede platte og megen indbyrdes snak — især fra »ungerne« fra 1953 — tog Palslev ordet for at fortælle om sine kajakture langs og i Skåne. Det er nu ikke de skånske farvande alene, han har sejlet i; engang var det fra Boston til Kap Horn! Vi fik spændende ting at vide om konstruktioner (se Soraner-biografierne) og navigation, bogstavelig talt i vand-

(fortsættes s. 107)

Napoleon Eugene Ibsen

En af de virkelige gamle soranere *Frederik von Haven* (S. 06), født 1883, har gjort redaktionen opmærksom på en artikel i *Illustreret Tidende*, 1902 nr. 31, side 505, af *Vilhelm Bergsøe* om en af de gamle lærere *Eugen Ibsen*, der måske giver en forklaring på, hvordan en myte kunne opstå om, at han var søn af kong *Christian den Ottende*.

Blandt de mange »forbistrede drenge«, som i fyrrerne befolkede det *Hammerichske Pensionat* på *Christianshavn*, står især én levende for min erindring. Det var en høj, slank, velskabt dreng med kulsort hår, spillende brune øjne og en perlerad af tænder, som forhøjede hans elskværdige smil. Han kom fra *Odense* og havde blandt andre rariteter en stor kasse med insekter, som vakte min højeste beundring og blev grunden til, at vi hurtigt stiftede venskab. Kassen blev nogen tid efter min lovlige ejendom, og dens indhold bestemte for mange år min livsretning som entomolog og naturforsker.

Men foruden denne mærkelige kasse var der én anden ting, som gjorde, at *Ibsen* vakte mere opsigt i pensionatet end de andre, og det var hans forhold til enkedronningen *Caroline Amalie*. Hun havde taget den flinke, opvakte dreng under sin særlige beskyttelse, og i drengealderen står en dronning i en vis majestætisk glorie. Når *Ibsen* vendte hjem søndag aften og på vort spørgsmål om, hvor han havde været, flot henkastede: »Hos *Caroline Amalie*«, så syntes vi småfyre, at han måtte være en allerhelvedes karl, og det var han i visse måder også. Han var en »hedspore« i ordets gode forstand — ridderlig, energisk, ypperlig til al salgs sport, trofast i venskab, uforfærdet lige over for sine store kammerater og ganske fri for den drillesyge, der så tit pletter forholdet over for de mindre og svage. Dertil var han godt begavet, så at han, der var født den 27. december 1834, allerede 1852 dimitteredes fra *Borgerdydskolen* som student. Snart efter knyttedes han atter til skolen, først som lærer, senere som inspektør, og tog så 1861 polyteknisk eksamen. Også blandt polyteknikerne fik han ry for sit gode kammeratskab og sine stundom lidt viltre streger, af hvilke jeg skal omtale en enkelt, der foregik på *Bornholm*. Her var polyteknikerne på en geognostisk eks-kursion under ledelse af konferensråd *Forchhammer*, og man besøgte naturligvis *Almindingen*. Her residerede skovriden *Rosen*, og hans stolthed var et sammenvokset ege- og bøgetræ, på hvilket han havde anbragt *Frederik den Syvendes* og grevinde *Danners* forenede navnetræk — i forening med træet et skønt symbol på styrke og skønhed. Her blev polyteknikerne trukket hen, fik mærkværdigheden forevist og forklaret, og så endte aftenen med et gemytligt sold. Men da morgenen brød frem, var navnetrækket borte og fandtes i en nærliggende å. *Rosen* var rasende, *Forchhammer* ulykkelig, thi *Rosen* påstod, at ingen uden en af polyteknikerne kunne have begået denne majestætsfornærmelse. Så blev de stillet

Napoleon Eugene Georg Otto Ibsen,

født 27. december 1834 i *Odense*, død 24. april 1902 i *Sorø*, søn af told- og consumptionsoverbetjent, krigskancellisekretær, løjtnant *Johannes Ibsen* og *Sophia Hedewig Fencker*, student (*Borgerdydskolen*, *Christianshavn*) 1852. Ansat i *Sorø* 21.-4. 1866. Overlærer 1867. Indførte cricket på skolen. Tilsyn med fysisk samling fra 1866—1901.

op til forhør, men hver gang *Forchhammer* nærmede sig *Ibsen*, gik denne længere ned i rækken, indtil han endelig stod som den sidste.

»Så må det jo være *Dem*, der har gjort det,« sagde *Forchhammer*, »for alle de andre siger nej.«

»Men herregud, hr. konferensråd, hvorfor skulle det netop være mig; jeg kan jo ikke bekende, når ikke de andre vil det.«

Forchhammer brast i latter og svarede: »Ja, så må jeg vel sige til *Rosen*, at det er faldet ned af sig selv.« Og derved blev det.

Da krigen udbrød 1864, lå det ganske i *Ibsens* natur at melde sig som frivillig, og han kom snart på en farlig post. Som artillerikonstabel gjorde han tjeneste i skanse nr. 1 under løjtnant *Haagensen* og skrev herfra de breve til *Caroline Amalie*, som han senere har udgivet.

Ved *Jonstrups* forflyttelse til universitetet blev *Ibsen* i maj 1866 ansat som konstitueret overlærer ved *Sorø Akademi* og fast ansat 1867. Her var han den, der rejste skyttesagen i *Sorø* amt, hvor han i mange år virkede som næstformand. Også i det politiske liv tog han virksom del som udpræget højremand.

Vilhelm Bergsøe.

Fraternitas Soranas 43. stævne 29.-31. maj på Løgumkloster

Fraternitas Sorana's 43. stævne

afholdtes på Løgumkloster Refugium i dagene 29.—31. maj 1979. Der var 43 deltagere — vistnok det største antal, der nogen sinde har været.

Efter grundig undersøgelse af køreplanen for statsbanerne havde jeg valgt at tage med »Kongeaen« med afgang fra København kl. 8.15; herved undgik jeg togskifte i Fredericia. Der var god plads i toget, og Edward Suhr (S. 14) og jeg, der havde fået plads midt i vognen, men ved hver sit vindue over for hinanden, kiggede af og til lidt på hinanden. Men vi gav os ikke til kende for hinanden, før vi begge gjorde klar til at stå af i Røde Kro. Efter hans skolegang, der sluttede 1914, havde vi kun set hinanden en enkelt gang. Nu slog vi os imidlertid sammen og fik os en hyggelig kop kaffe på Jernbanehotellet i Røde Kro. Og da vi kom tilbage til stationen, var der kommet en hel del deltagere, med hvilke vi så fulgtes i rutebil til Løgumkloster; hertil nåede vi i god tid.

Forstander *Bork Hansen* åbnede stævnet kl. 16, idet han bød os velkommen og gav os en meget udførlig redegørelse for refugiets tilblivelse og trivsel, hvorefter han viste os rundt ad mange lange gange, der til sidst førte os over i den skønne gamle klosterkirke. Det betager mig lige stærkt, hver gang jeg får lejlighed til at besøge en af vore gamle middelalderkirker. Hvor har de, der byggede dem, været helt usandsynlig dygtige og omhyggelige; der var ikke noget, der hed byggesjusk dengang! Man kan ligefrem se og føle, at deres arbejde er udført for den alvidende Guds åsyn som en tjeneste for ham.

Kl. 17.45 fik vi en god middag; derefter begav vi os over i klosterkirken til aftenandagt, som holdes dersteds hver aften året rundt. I dag var andagten ledet af en af byens borgere.

Kl. 19.30 var vi tilbage i refugiets hyggelige dagligstue, hvor jeg efter formandens velkomst og på hans foranledning fik lov til at fremføre nogle mindeord om min meget gode ven og klassekammerat *Waage Beck*, der jo blandt meget andet også havde gjort en betydelig indsats for refugiet og dets skoler — både ved igangsættelsen og ved videreførelsen.

Derefter fik vi af *Johannes Buchhave* (S. 41) et meget levende og interessant foredrag om, hvad det vil sige at være feltpræst på Cypern. Klare og gode lysbilleder fulgte. Efter foredraget blev ekstra kaffe og den bragt ind, og vi hyggede os med samtaler og sange fra Soranersangbogen.

Næste morgen sluttede vi op om et solidt morgenmåltid, hvorefter vi begav os over i den gamle, meget smukke Capitelsal. Her kunne man rigtigt glæde sig over de skønne, rene linier i bygværket. Vi sang »Gak ud, min sjæl, betragt med flid —«, hvorefter jeg holdt morgenandagt over Fil. 2, 5—11. Til slut sang vi: »Nu vågne alle Guds fugle små —«.

Så viste det sig, at en lejet selskabsbus med højtaleranlæg holdt klar til start med *Syd-slesvig* som mål. Turen fik 41 deltagere; den varede fra 9.30 til 16.15 og gennemførtes uden uheld. Den udmærkede rejsefører gav os mange oplysninger undervejs, idet han til at begynde med skildrede den stormflodsfare, der truede de særprægede marskegne, vi kom igennem.

Efter et lille kvarters ophold ved grænsen nåede vi hurtigt til *Nolde-musæet*. Her fik vi meget god tid, og der var jo betagende billeder af hav og himmel og mange mærkelige ting at se. Det, der virkede stærkest, var vel alterbilledet med dets midterfelt af korsfæstelsen. Men det udvirkede rædsel, fordi det var verdens frelser, som menneskene behandlede sådan, og det gav os en understregning af, hvad vi samme aften fik gennem biskop Kraghs foredrag: Vi korsfæster stadig Kristus, når vi møder ham i skikkelse af en af hans mindste små.

Ved *Danevirke* havde vi næste ophold; her talte historien sit tavs sprog. Og så blev der lejlighed til at nyde en meget fyldig frokost, som refugiet havde medsendt i madpakkeform.

Derfra gik turen til *Slesvig Domkirke*. Igen gav man os en vidunderlig oplevelse: disse gamle domkirker, vi også har her i Norden, kan man dvæle længe ved, og jeg gør det endnu i mine tanker.

Sidste ophold var i *Flensborg*, hvor nogle gik på indkøb, mens vi andre drak os en kop kaffe og nød luften og udsigten. Vejret var tilpas varmt uden at være solrigt; derfor blev det en behagelig bustur. Næsten uden stop passerede vi grænsen og var ved ankomsten til Løgumkloster meget taknemlige over den oplevelsesrige tur; spontant lyldede vi rejseføreren for hans gode medvirken hertil.

Vi var hjemme i god tid til festmiddagen og deltog efter denne i aftensang, der denne aften var ledet af en præst, da der var altergang. Det er der hver onsdag.

Kl. 19.30 samledes vi atter i dagligstuen, hvor biskop *Thyge Kragh* (S. 28) gav os et levende og inciterende referat af *Niko Kazantzakis* bog: »Den evige vandring opad«; den munder ud i, hvor let vi kan komme til at korsfæste Kristus på ny, hvilket fik *Taarnhøj* til at spørge, om vi kan andet end det. Det blev stående som et alvorligt spørgsmål til enhver af os, noget, vi efter min mening aldrig kan blive færdige med. — Der fremkom også under debatten et meget lærd indlæg af *Erik Hammerich Damm* (S. 39) om vor videns begrænsning. Det var måske lidt svært at følge i enkeltheder; men det gav os et meget levende indtryk, fordi det blev holdt med liv og ånd.

Igen kom ekstra kaffe/the med boller ind.

Om aftenen i sin helhed må det siges, at den var alvorlig i sit præg; men den blev også hyggelig og fornøjelig ved indslag af følgende (nævnt i alfabetisk orden): Ellen Bjørnstad, Krog, Langkjer og Taarnhøj. Samværet var også præget af sang, og vi sluttede med Ingemanns »Fred hviler over land og by —«. Alle påskønnede *Thyge Kraghs* lodige foredrag.

Torsdag startede som onsdag med morgenbord kl. 8.30, og derefter var der andagt i Capitalsalen ved *Krog*. Efter salmen »Guds igenfødte, nylevende sjæle« tog han sit udgangspunkt i Jobs bog 19, 25, hvor Job midt i sine svære prøvelser udbryster: »Jeg véd, at min løser lever!« Til afslutning sang vi »Til himlene rækker din miskundhed, Gud!«

Før den ordinære generalforsamling løb af stabelen, mindede formanden os om, at det i dag, den 31. maj, var vor gamle skoles stifelsesdag, og vi sang »Kong Frederik, glæd dig i din grav!«

Det virkede ikke overraskende, at *Poul Glaven* blev valgt til dirigent for generalforsamlingen, og denne forløb på den sædvanlige fornøjelige måde med formandens beretning i tvangfri form og den festlige regnskabsaflæggelse ved *Ebbe Christiansen*. Regnskabet balancerede med 1453 kroner, og det udviste et

overskud på 482 kroner. Beretning og regnskab godkendtes, og alle valg var genvalg. Under Eventuelt oplyste *Svend Clausen*, at Soransk Samfund har forhøjet sit årlige tilskud til 200 kroner. Der fremkom nu enkelte forslag med hensyn til tid og sted for næste års stævne: dagene 28.—30. maj 1980 og stederne Skælskør Ungdomsskole, Faxe Ladeplads og etsteds på Møn blev nævnt.

På deltagernes vegne takkede *Svend Clausen* for et vel tilrettelagt og udmærket gennemført stævne. Formanden påskønnede denne udtalelse og takkede alle, der havde bidraget til stævnets forløb: Lad os slutte med at synge »Du, som går ud fra den levende Gud«.

Endnu havde vi jo en hyggelig frokost med hinanden; her fik vi lejlighed til at takke Refugiet og dets personale for den ualmindelig gode måde, hvorpå man havde sørget for os; nu greb *Bork Hansen* lejligheden til både at takke os og erklære, at alle på stedet her havde været meget glade for at have os; derfor ville han gerne opfordre os til at komme igen.

Afskedens time oprandt; nogle af os blev stående, til vi havde vinket farvel til alle de kørende — og så gik det atter hjemad i det skønneste sommervejr og med et meget rigt minde om godt og uopslideligt kammeratskab.

Immanuel L. Christensen (S 18).

(fortsat fra s. 104)

skorpen, og derefter et stærkt og levende indtryk af Skåne, set både udefra og ad landets åer og søer, med byer, herregårde, svaner og duftende lindetræer.

Det blev nok lidt vel langt, men det gav kun ekstra tørst til en 11-tallig skare, der slog sig ned i et langvarigt og snaksomt nachspiel på PRETORIA, der i øvrigt får ny vært fra 1. juli. N. Sx.

Frokost i »Hansens gamle Familiehave«

torsdag 5. juli 1979

Der rådede en del forvirring til at begynde med, for selv om det er samme vært og samme tjener som i den ferieholdende Rådhuskælder, så var man ikke forberedt på vort komme; nogle af vore kammerater skulle indfanges henne ved rådhuset, og først kl. 12.30 vidste vi, hvor mange vi ville blive. Men sligt rører da ikke store ånder, og for nogle af os var det endda en behagelighed selv at kunne bestemme vort smørrebrød. I øvrigt klarede alt, og denne familiehave er særdeles hyggelig og fremmanede erindringer om barndommens »skovture« til Zoologisk Have. Søndermarken og Frederiksberg Have med efterfølgende gul sodavand netop dette sted.

Da vor formand Taarnhøj (S 37) kort havde budt velkommen, valgte han at lave om på dagsordenen og lade dagens indbudte Christiani (R 57) udfylde ventetiden med at fortælle om sine 17 år i oversøisk tjeneste hos ØK. Han var startet i Kenya i 1962, havde siden været i Zanzibar, Tanzania, Nigeria og nu i Malawi (for os med forældede geografiske begreber = Nyassaland).

Det vil sige, at han direkte har oplevet fødselsveerne i disse unge stater med revolution og militærstyre, samtidig med at han selvfølgelig skulle arbejde for kompagniets interesser, om det nu var handel med huder og skind, plantageprodukter eller udviklingsprojekter. Men det værste for den unge nyankomne dansker havde været varmen! Den virkede som et chok, og han havde aldrig vænnet sig til den, selv ikke efter 17 år. Det havde dog været værst i begyndelsen, bl. a. fordi der dengang i 1960'erne ikke var aircondition på de ugiftes værelser ud fra den victorianske betragtning, at »ungkarle sveder ikke om natten!«

Der havde været farefulde oplevelser både under revolutionen i Daar-es-Salaam i 1964, hvor skydegale, nervøse soldater gjorde det bogstavelig talt livsfarligt at gå udendørs, og i Nigeria under Biafra-borgerkrigen; dertil kom noget med en løve, der heldigvis var blevet lige så forskrækket som han, og en flodsejlsads lidt à la »African Queen«.

Alle landene er mere eller mindre militært eller diktatorisk styret, men Christiani mente, at det ud fra de givne forhold i en overgangstid og med de store stammeforskelle nok var nødvendigt med en fast hånd, og det vil atter sige, at de ledendes personlighed er meget vigtig — i en grad, som vi nok har svært ved at fatte. Malawi, hvor han nu er, er et lille fattigt, men velstyret land; her arbejder han med vandingsprojekter, hvor man med rørløsnings (danske materialer) bringer vandet fra bjergenes kilder direkte ned til landsbyerne med det tilsyneladende beskedne, men meget reelle resultat, at befolkningen ikke længere lider af diarré. Her i Malawi havde han kon-

takt med Erik Blach Andersen (R 1939) og Sven Grüner (S 1939). Han havde flere ting at fortælle, også nogle anekdoter, og det var meget spændende og fornøjeligt, så vi klappede kraftigt — suppleret af havens øvrige gæster, som havde lyttet tryllebundne.

Så kom maden, og vi faldt i den vante gænge. Taarnhøj havde en hilsen fra translokationen, der denne gang af pladshensyn var blevet henlagt til kirken. Derefter kaldte han Carsten Mikkelsen (S 57) frem som repræsentant for soranere i Amerika (California). Mikkelsen fortalte som sædvanlig fornøjeligt og levende om det amerikanske foretningssliv (han arbejder med investering) og dets forskelligheder fra det danske, men så sandelig også om kulturlivet, bl. a. om det lokale italienske kulturselskab og de mange fine operaer, dette selskab arrangerer. Carsten Mikkelsen er en meget trofast gæst ved vore frokoster og lægger sine foretningsrejser i Europa således, at han kan mellemlande i København den første torsdag i en måned.

Øvrige tilstedeværende var: Æresmedlemmet Ellen Vibeke Jensen (S 13), Palslev (S 08), Mackeprang (S 13), Suhr (S 14), Krog-Meyer (S 18), fru Boserup (S Lyngby 22), Ragnhild Hoffmeyer (25), Kongsted (R 26), Fink (S 27), Kamman (S 27), Stauning (R 29), Saxtorph (S 40), Dalgaard (S 50), Fischer (R 56), Thorkild Hansen (R 56), Jacobsen (S 57), Bodil Wille Møller (S 66), samt Bentzen, Dalgaard, Holmegaard og Jølver (alle S 78).

Siden gik vi talstærkt ned på Pretoria og indviede det nye værtspår i deres forpligtelser over for os. N. Sx.

Frokosten i Rådhuskælderen

torsdag d. 2. august 1979

Vi er nok en større social begivenhed, end vi selv véd af, for man havde i restauranten stillet en med 22 kuverter, og så kom vi kun 12 — men hvilke 12! 2 æresmedlemmer, 2 veteraner fra 07 og 08 samt to fra 78, over et spand på 72 år. Also schreibe ich (det er Goethe): Lindhard (R 07), Palslev (S 08), Ellen Vibeke Jensen (Æres- og S 13), Suhr (S 14), Dégn (R 21), Baggesen (S 24), Clausen (Æres-, næstformand og S 25), Kongsted (R 26), Rantzau (R 37 og red. emeritus), Saxtorph (referent og S 40), Holmegaard (S 78) og Jølver (S 78).

Clausen præsiderede ved ded, at formanden var på en tiltrængt og vel undt ferie, bød velkommen, havde endda husket protokollen, udbragte et leve for skolen (det var fuldtonende og rungende) og bad os afsynge Hauchs vers (ingen kommentarer!). Som det forhåbentlig monne fremgå af tonen her i referatet, blev det en af disse helt igennem vellykkede, tvangsfrie sammenkomster, hvor vi snakkede om alting og ingenting, ikke på tværs af alders- og generationskløfter, men som om de ikke eksisterede; således blev det næsten et

chok for Holmegaard, der aftjener sin værnepligt, da nogle andre omtalte, at deres børnebørn var løjtnanter. Men heller ingen opførte sig særlig bedstefaderligt!

Nu har kuvertprisen sneget sig op på 45 kr., men det er ikke dyrt. Da vi var næsten færdige med at skaffe os værdier for pengene, fik Baggesen ordet. Han, som nu bor i det genskabte »Regensen«, havde i avisen set et billede af et bispemøde i Sorø i 1924 (som der var et tilsvarende den 1/8 i år), hvor bl. a. ærkebisp fra Uppsala Söderblom havde deltaget; på billedet så man pastor Balslev, noget ubeskedent, i forgrunden, men det viste sig at skyldes, at fotografen havde været lidt sent på det og måtte bede de høje gejstlige standse og gøre omkring, således at de sidste var blevet de første, som der står i teksten. I samme anledning mindedes Clausen ærkebispens tale til drengene om Fraterbrønden, der som et kildevæld skabte forbindelse mellem kirken og skolen. (I modsætning til Frue Plads, hvor repræsentanterne for tro og viden stirrer trodsigt mod hinanden).

Saxtorph nævnte en anden kirkelig begivenhed, nemlig 800-års jubilæet i 1967 med majestæterne, skandinaviske præster og doctores theologiæ i procession og med »Fløjls-mave«, samt Christensen (»Pomona«) med sin nyhervervede fortjenstmedaille i sølv. Det var vel kun Rantzau og Ellen Vibeke, der vidste, hvem jeg sigtede til; pudsigt som vore erindringer om Sorø, hvor levende de end er, tidsmæssigt kun drejer sig om ganske få år og derfor ikke altid er sammenfaldende. Pomona, hvis tilnavn hidrører fra hans villa næstydert i Alleen, var i trediverne en af byens originaler; maximum af fjantet originalitet nåedes dog i 1944, da han huggede hovedet af alle sine høns! Først tre fjerdingår senere kom forklaringen: de dumme dyr kaglede jo i vilden sky, når der blev deponeret våben i villaens kælder ved nattetide. Pomona var i det stille en af modstandsbevægelsernes meget aktive og fortsatte med en positiv indsats i hjemmevernet de næste 20 år, foruden at han var kustode ved kirken, hvor mange besøgende har nydt godt af hans store viden og entusiastiske kærlighed til Sorø og kirken.

Nu var der ellers kommet hul på minderne fra tyverne, bl. a. om demonstrationerne mod Nina Bang og hendes slagfærdige reaktion derpå. Nogle af drengene havde lavet talekor à la »Nina, Nina, kom nu frem...«, og næste dag ville hun gerne hilse på de unge mennesker, som jo måtte kende hende godt eller være i familie med hende, siden de kaldte hende ved fornavn! Vi plejer jo ikke at fortælle historier om lærerne, men denne gang kom der atter hul på posen med »Fatteriana«, både om fodbold, cricket og badning, hans matematiktimer, for ikke at tale om »at løbe langt« med Fatter bagefter på cykel. Nogle af historierne var velkendte, men erindringens og genkendelsens glæde var stor — og de to unge morede sig vist dejligt.

Det antydede de da over for Baggesen og undertegnede, da vi holdt et beskedent nachspiel på Pretoria. N. Sx.

25 års studenterjubilærer holdt lang weekend

Vort jubilæum startede med, at ca. 20 mødtes fredag aften på Kong Frederik, og da jeg tog af sted søndag formiddag, var der vel ca. 20 tilbage, der ville spise frokost på Krebs-huset.

Når jeg medsender adresselisten, er det, fordi jeg ville tro, at ikke så få af deltagerne nu er motiveret til at melde sig ind i Soraner-samfundet, hvis de får en opfordring.

Jeg kan i øvrigt nævne — til eventuel overvejelse for senere årgange — at et par af grundene til, at det blev så vellykket, *dels* var, at jeg allerede den 25. januar sendte første indkaldelse ud, *dels* at jeg på grundlag af Soraner-biografierne sendte en adreses-liste ud til alle, idet jeg bad dem rette eventuelle forkerte adresser. På den måde fik jeg hurtig kontakt med hele årgangen.

Også det forhold, at jeg allerede i foråret »satte mig på« samtlige hotelværelser i Sorø, viste sig at være en god disposition.

Med venlig hilsen!

Morten Pontoppidan (S 54).

In memoriam

Aage Johannes Als-Nielsen (S 09),

født 3/9 1890 i Ulstrup, Refsnæs sogn. Overkirurg ved Skive Sygehus 1937—60. Død maj 1979.

Tidligere overlæge ved Skive Sygehus, dr. med. Aage Als-Nielsen, er død i sit hjem i Fredensborg, 88 år, og begravet i stilhed.

Selv om det nu snart er mange år siden, Aage Als-Nielsen var kirurgisk overlæge i Skive, vil han stadig være husket af mange. Dels fordi han var en dygtig kirurg og dels på grund af sine fine menneskelige egenskaber. Han blev overlæge i Skive i 1937, efter i fire år at have været overlæge for det dengang »blandede« sygehus i Silkeborg. Der skulle han være både mediciner og kirurg, men allerede i 1925 var han blevet specialist i kirurgi, og det var denne del af det lægelige arbejde, der stod hans hjerte nærmest. Året før han kom til Skive, var han blevet dr. med., og i de 23 år, han var overlæge i Skive, fik han brug for sine rige evner.

Da Als-Nielsen blev overlæge i Skive, kom han til et sygehus med to overlæger, med knebne pladsforhold — og med store udvidelsesplaner. Han kom med i planlægningsfasen, men forlod Skive, før planerne blev realiseret. I hans tid som overlæge i Skive skete der en voldsom udvikling inden for sygehussektoren — antallet af indlæggelser og operationer steg år for år, og med de stadigvæk forbedrede metoder, der stod til lægernes rådighed, opnåedes store resultater.

Aage Als-Nielsen var en fin repræsentant for sin tid. Han hørte til den generation, hvor overlæger blev tituleret overlægen, da en stuegang var en alvorsfuld historie, da samtale

patient-læge gik igennem sygeplejersken. Men ingen fik det indtryk, at han var en kold person, der ikke følte med eller for sine patienter. De, der oplevede alvorlig sygdom på egen krop eller hos pårørende, vil huske ham som et medfølende menneske, med en nok stilsfærdigt udtrykt, men varmt følt deltagelse, og hans hjælpsomhed var lige så stor som hans tålmodighed. Han havde den egenskab, at han spredte tryghed om sig, når han kom ind til sine patienter. Han forstod de mennesker, han arbejdede blandt, og han frydede sig over den specielle vestjyske holdning til overdrivelser, og han kunne med meget lune fortælle små episoder, der illustrerede denne hang til aldrig at sige for store ord.

Også blandt kolleger, unge som ældre, var han respekteret og afholdt, og i mange år varetog han flere tillidsposter, der viste, at man værdsatte hans egenskaber.

(Fra Skive Folkeblad — indsendt af M. Brask Nielsen (R. 21).)

Johannes Warrer (1907) 31/7 1892—1/6 1979

Efter skoletiden kom han i handelslære, blev derefter ansat i Danish Bacon Co. i London, efter 10 års forløb ved et handels- og rederiselskab i København og sluttede som direktør i A/S Union Kul. Derudover havde han adskillige bestyrelsesposter.

Bedst huskes han af sine kammerater som den interesserede cricket-spiller; højt op i årene var han aktiv i Cricketklubben Soranerne, i hvis bestyrelse han sad lige fra 1960.

Trofast som få mod skolen og sporten.

H. K-M.

*Apropos artiklen: Fønixsposten 1906
i juninummeret af SB*

Holger Kerstens (S. 18) gør opmærksom på, at et forkert anbragt punktum har gjort lektor O. B. Müller (S. 1892) til stifter af soldaterkorpset. I så fald skulle han have gjort det, da han gik i 4.m! Det er selvfølgelig »gamle Laf, lektor C. J. C. Lauritzen, der gjorde det i 1888. (Mon »Fatter« i sin skoletid har været medlem af soldaterkorpset? Han kan have været det.) »Krudtpeter«, Fatters Søn, har også protesteret!

Fra jyske afdeling

Soransk Somfunds Jyske Afdeling afviklede sin traditionelle batøk Kristi Himmelfartsdag, dog for første gang på Moesgaard ved Aarhus. De mødte sendte venlige tanker til Sanders og Skadsholm, der hidtil var en så ypperlig ramme om soranerudflugten. Men stemning manglede ikke, plejet af det gode Faxø-øl, og Leo Erbs erobrede efter lang og svær kamp paveværdigheden. Forinden havde det lille, men celebre selskab lagt stemmer til Sang for Soranere, ligesom Hans Andersen udbragte et leve for skolen og sørgede for telegrafisk hilsen til Erik Sanders.

Formanden for Soransk Samfunds Jyske Afdeling, Erik Sanders, Bernadottegården i Hadsund, har modtaget en donation fra Jyllands-Postens fond som støtte under udarbejdelsen af et stort personalhistorisk værk om det danske forstvæsen gennem tiderne. Den samlede danske forststat ventes at ville fremdrage henved 20.000 personer helt tilbage fra 1500-tallet og til i dag.

Fødselsdage september 1979

3. Oberstløjtnant Jørgen Müller, f. 1904
Uløbæhusvej 150, 7821 Daugård.
4. Ernæringskonsulent Hans Soer, f. 1919
Pilebro 28, 2730 Herlev.
10. Arkitekt m.a.a. Vilhelm Lauritzen, f. 1894
Bernstorffsvej 93 B, 2900 Hellerup
f. 1904
10. Fabrikant Sv. Munksgaard Rasmussen,
Sydkærsvej 62, 2650 Hvidovre
10. Direktør Georg Sylwander, f. 1909
Karlaväg 91, Stockholm, Sverige.
10. Major Knud Otto Gamst-Pedersen,
f. 1919
Carl Johans Gade 15, 2100 Kbhvn. Ø.
11. Kolonnechef Børge Hansen, f. 1929
Selsvej 3, 3400 Hillerød.
11. Repræsentant Thim Jordan, f. 1919
P.O. Box 1599, Bulawayo, Rhodesia.
12. Købmand Knud Ingerslev, f. 1899
Ørnfeltvej 5, 3., 5000 Odense.
16. Forpagter Torben Mørck, f. 1909
Nordruplund, 4190 Munke-Bjergby.
16. Statsautoriseret revisor Niels-Erik Hansen,
f. 1929
Kollevvej, Hennebjerg, 6830 Nørre-Nebel.
18. Overingeniør Anders Th. Lervad, f. 1929
Mich. Anckers Vej 19 B, 8270 Højbjerg.
20. Cand. pharm. Knud Christensen, f. 1929
Fennevangen 15, 2820 Gentofte.
20. Civilingeniør Steen H. Hasselbalch, f. 1909
Tranegårdsvej 25, 2900 Hellerup.
22. Prokurist, cand. merc. Ib Lindholm, f. 1929
Solbakken 65, 2840 Holte.
24. Advokat Wolmar Veik, f. 1899
5610 Assens.
27. Læge Arvig Gregers Jensen, f. 1929
Vestergade 1, 6440 Augustenborg
27. Civilingeniør Sv. Aa. Larsen, f. 1919
Hasselvej 58, 2720 Vanløse.
27. Major Bent Ramlev, f. 1929
formentlig i USA, véd nogen hvor?
28. Direktør Jørgen Wibolt, f. 1919
Kristinehøj, 3460 Birkerød.
29. Lærer Vibeke Leth, f. 1929
Nordvanggårdsvej 4, 3460 Birkerød.

Memo

Til *soranerfrokosten torsdag d. 6. september* kommer *Jørgen Møller Christensen*, direktør for Danmarks fiskeri- og havundersøgelser (S 51), der skulle have talt i marts, men desværre blev forhindret af sygdom. Vi skal høre om, hvad fiskeribiologi er, og hvilken sammenhæng den har med internationale problemer og politik på fiskeriområdet, et meget interessant og aktuelt problem.

MEDLEMSKONTINGENTET

er for 1979 fastsat til kr. 60,00; for juniormedlemmer (fra og med årgang 1972) — samt for medlemmer, fyldt 67 år — dog kun 30,00. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfri et år, når meddelelse gives til:

SORANSK SAMFUND: Kassereren

Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10 2860 Søborg
(01) 69 11 44
Postgiro 4 00 17 10

BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Sverige, Finland og på Island fremsendes fortrykte girokort. Medlemmer, bosat i det øvrige udland, bedes tilsende os en check lydende på danske kroner (det koster Samfundet d.kr. 5,00 at indløse en check i fremmed valuta). Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde uden yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

ADRESSEFORANDRINGER

meddeles til kassereren!

HENVENDELSER vedrørende:

SORANSK SAMFUND stiles til:

Overlæge Palle Taarnhøj
(Soransk Samfunds formand)
Københavns Amts Sygehus
2600 Glostrup
(02) 96 43 33, lokal 476

LEGATANSØGNINGER stiles til:

SORANSK SAMFUND

Direktør, cand. jur. Svend Clausen
(Soransk Samfunds næstformand)
Amaliegade 21 A, 1.
1256 København K
(01) 13 51 05, (03) 19 12 35

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
(03) 63 08 57 (bedst 18—19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 København K.
(01) 13 86 66

Sorø Bogtrykkeri ApS

Alleen 9, 4180 Sorø
(03) 63 05 75

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK

Hovedvej 4
(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG

Slagelsevej 162
(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.

Autogården
(03)* 41 11 22

Nyt tøj til bilen

ALTIKA

Autokonfektion
Blegdamsvej 28
2200 København N
(01) 39 64 41

Poul & Bent Henningsen
(1939)

Storno

RADIOTELEFONER

Artillerivej 126

Telefon (01) 57 68 00

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug^A/s

Pindstrup
8580 Ryomgård
Telefon (06) 39 61 00

SAAB

**LANCIA
POLSKI FIAT**

Salg - Service

Aut. SAAB-forhandler

NIELS THIELE

Automobiler
STENLØSE
Tlf. (03) 17 00 72

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ**

TELEFON (03) 63 00 27
POSTKONTO 6 00 71 63

THOR-VASK - NÆSTVED

TELEFON 72 25 50

GIV ET ÅR

Der er brug for dig til meningsfyldte opgaver med mennesker. Vi har mange pladser, især i ungdoms- eller spejderarbejde, men også til sociale opgaver, på plejehjem og information og mission og undervisning. Du får kost, logi, lommepenge og 3 kurser.

DIAKONI – ÅRET *SEPT. 79 – MAJ 80*

Henvend dig til
forstander Hans Jørgen Torkelund
Diakonissestiftelsen
Peter Bangsvej 1, 2000 Kbh. F.
(01) 87 88 23 lokal 256 og 258 (undt. mandag).

Blå Kors – Dansk Sømandskirke i fremmede Havne – Diakonissestiftelsen – Det danske Missionselskab – De Samvirkende Menighedsplejer – Diakonhøjskolen – Diakonhøjskolens Diakonforbund – Sankt Lukas Stiftelsen – FDF/FPF – Folkekirken Nødhjælp – Frelsens Hærs Socialtjeneste – Indenlandsk Sømandsmision – KFUK-Spejderne i Danmark – KFUKs sociale Arbejde – KFUM og KFUK i Danmark – KFUM-Spejderne i Danmark – KFUMs Sociale arbejde i Danmark – Kirkefondet – Kirkens Korshær – Kofoeds skole – Kolonien Filadelfias Diakonissehus – Kolonien Filadelfias Diakonforbund – Materialecentralen – Missionen blandt Hjemløse Mænd Møltrup Optagelseshjem.